

Силабус дисципліни

Історія педагогіки та порівняльна педагогіка

Ступінь вищої освіти – магістр
Спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка
Освітньо-професійна програма –Управління закладами освіти

Дисципліна циклу: вибіркова
Рік навчання: 1 Семестр: 2
Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. пед. н., доцент **Роман Степанович Брик**

Контактна інформація

brik.r65@ukr.net +380673507179

Опис дисципліни

Дисципліна «Історія педагогіки та порівняльна педагогіка» спрямована на формування у магістрантів цілісної системи історико-педагогічних знань, уміння мислити педагогічними категоріями, аналізувати, зіставляти теоретичні погляди, педагогічні процеси та явища, характеризувати тенденції їх розвитку та формування порівняльно-педагогічної компетенції майбутніх фахівців; розширення наукового і загальнокультурного світогляду магістрантів, сформувати вміння застосовувати набуті знання у майбутній освітній діяльності. Дисципліна спрямована на забезпечення майбутніх фахівців системою гуманітарних знань та фахових компетентностей; розвиток компаративістичного мислення студентів, яке допоможе їм прогнозувати кризові явища в педагогіці і освіті й по можливості пом'якшувати їх вплив; формування дослідницьких умінь та навичок, що дозволяють їм порівнювати і критично оцінювати політику в сфері освіти, теорію та практику закладів освіти України і за кордоном.

Структура дисципліни

Години (лек./сем.)		Тема	Результати навчання	Завдання
Денна	Заочна			
2/1	-/-	Освіта та виховання з найдавніших часів до XVII ст.	Визначати місце та роль наукових історії педагогіки та порівняльної педагогіки в інституалізації науки в Україні.	Тести, кейси; проблемні завдання.
2/1	-/-	Педагогічні системи представників епохи Просвітництва Ж.-Ж. Руссо та Дж. Локка.	Здатність до аналізу основних теорій та концепції педагогічної науки, синтезу педагогічних теорій, явищ та фактів.	Тести, кейси; проблемні завдання.
2/1	2/1	Ідеї розвивального навчання в західноєвропейській педагогіці XVIII – XIX століть.	Здатність вибирати необхідні методи наукового дослідження, технології пошуку та аналізу науково-педагогічної інформації, аналізу понятійно-термінологічної системи.	Тести, кейси; проблемні завдання.

2/1	-/-	Розвиток виховання та освіти на території України з найдавніших часів до к. XVII – поч. XVIII ст.	Здатність до пошуку, оброблення та критичного аналізу інформації з різних джерел	Тести, кейси; проблемні завдання.
2/1	-/-	Українське шкільництво та педагогічна думка у XVIII ст.	Здійснювати відбір та аналіз соціально-політичної ситуації для визначення ролі та місця освіти на певному етапі розвитку суспільства.	Ділові ігри, кейси
2/1	-/-	Розвиток шкільництва та поширення ідеї народності в педагогічній думці України (XIX – поч. XX ст.).	Осміслено здійснювати практичні способи ведення дискусії наукового пояснення технології та визначення місця освітніх систем у соціально-економічних та політичних подіях минулого, оперування концептами, поняттями, науковими фактами та категоріями.	Тести, кейси; проблемні завдання
2/1	2/1	Педагогічні системи видатних українських педагогів XX ст.: А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського.	Творчо використовувати цінні педагогічні здобутки у практиці освітньої роботи	Реферати; проблемні практичні завдання
2/1	2/1	Порівняльна педагогіка як галузь педагогічної науки і навчальна дисципліна.	Реалізувати теоретичні знання та усвідомити місця і ролі історичних подій у процесі формування педагогічної думки як на території України.	Реферати; проблемні практичні завдання
2/1	-/-	Історія розвитку порівняльної педагогіки як науки	Здатність обгрунтувати основні тенденції розвитку педагогічної теорії та практики в різних країнах і регіонах світу, основні етапи розвитку порівняльної педагогіки як науки.	Тести, кейси; проблемні завдання
4/2	-/-	Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти.	Здатність до проблематизації сучасної педагогічної дійсності, прогнозування оптимальних шляхів вирішення актуальних проблем.	Аналітичні звіти, реферати; проблемні практичні завдання
4/2	-/-	Сучасний стан та перспективи розвитку освіти в зарубіжних країнах та в Україні.	Здатність реалізувати основні завдання щодо порівняння освітніх технологій української та світової освітніх систем	Аналітичні звіти, реферати; проблемні практичні завдання
4/2	2/1	Реформування освіти: стратегічні аспекти.	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах динамічного реформування освітньої галузі	Аналітичні звіти, реферати; проблемні практичні завдання, есе

Літературні джерела

1. Андрагогічна парадигма: загальнонауковий контекст / авт. і уклад. В.О.Вихрущ : монографія. Тернопіль : Крок, 2019. 417 с.
2. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підручник. К.: Либідь, 2006. 424 с.
3. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні у XX столітті: монографія. К.: Богданова А.М., 2008. 406 с.
4. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка: підруч. Київ: ТОВ «ЦП «Компрінт» 2016. 412 с.
5. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905–1920 рр.). К.: Мандрівець, 1996. 360 с.
6. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава, 1994. 190 с.
7. Вовк Л. П. Громадсько-педагогічне сподвижництво в Україні (етапи і особливості). К.: «Просвіта», 1998. 179 с.
8. Диференційований підхід в історії української школи (кінець XIX – перша третина XX ст.):

- монографія; авт. Сухомлинська О. В., Дічек Н. П., Березівська Л. Д., Гупан Н. М., Бондар Л. С., Антонець Н. Б., Філімонова Т. В., Антонець М. Я., Куліш Т. І., Шевченко С. М. К.: Педагогічна думка, 2013. 620 с.
9. Джурило А. П., Глушко О. З., Локшина. О. І. Трансформаційні процеси у шкільній освіті країн Європейського Союзу та США : моногр. НАПН України, Ін-т педагогіки. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2018. 191 с.
10. Дроб'язко П. І. Українська національна школа : витоки і сучасність: посібник. К.: Академія, 1997. 184с.
11. Історія педагогіки: навчальний посібник; за ред. О.А. Дубасенюк, М. В. Левківського. Житомир: ЖДПУ, 1999. 336 с.
12. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Уклад.: О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. К.: Знання, 2005. 767 с.
13. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навчальний посібник / А. А. Сбруєва, М. Ю. Рисіна, Н. Г. Осьмук; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми: ВВП «Мрія», 2015. 250 с.
14. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва: навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Тернопіль, 1996. 436 с.
15. Локшина О. І. Джурило А. П., Маріуц І. О., Шпарик О. М. Порівняльна освіта в умовах глобалізації: здобутки і перспективи відділу порівняльної педагогіки інституту педагогіки НАПН України. *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики*, 2017. №2. С. 77–83.
16. Левківський М. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 188 с.
17. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки: навч. посібник. К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. 450 с.
18. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: навчальний посібник. К.: Вікар, 2003. 335 с.
19. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні. Нариси. (X – поч. XX ст.) / Ред. М. Д. Ярмаченка. К, 1991. 384 с.
20. Руденко Ю. Д., Губко О. Т. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ: МАУП, 2007.
21. Сисоєва С. О. Нариси з історії розвитку педагогічної думки: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 308 с.
22. Хрестоматія з історії педагогіки. Частина 1. Вітчизняна школа та педагогіка. Упорядники та автори вступних статей Рисіна М. Ю., Сбруєва А. А. Науковий редактор та автор передмови Сбруєва А. А. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. 299 с.
23. Хрестоматія з історії педагогіки. Частина II: Зарубіжна школа і педагогіка /Упорядники та автори вступних статей Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Суми:СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2006. 432 с.
24. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К : Академвидав, 2014. 216 с.
25. Шоробура І. М., Ткаченко У. Ю. Розвиток вищої освіти в Україні: компетентнісний підхід. Педагогічний альманах : зб. наук. праць. Херсон :КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. Вип. 41. С. 126– 131.

Політика оцінювання

- **Політика щодо деделайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад хвороба) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником.

Оцінювання

Основними формами контролю є: участь у дискусіях, вирішення дискусійних питань та професійних дилем; розв'язування кейсів, наскрізних проєктів, аналітичних звітів; презентація результатів виконаних завдань і досліджень, виступів на наукових заходах. Підсумковою формою контролю є залік.

Про конкретні критерії оцінювання роботи студента (зокрема, аналітичної діяльності, професійності під час дискусій та дебатів, командної та індивідуальної роботи над проєктом) додатково буде повідомлено на першому занятті.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська к/р)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Заліковий модуль 4 (залік)
30%	40%	30%	100%
7 тиждень	15 тиждень	17 тиждень	За окремим розкладом
1. Усне опитування під час занять (7 тем по 5 балів = 35 балів). 2. Письмова робота 65 балів.	1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів = 25 балів). 2. Письмова робота 75 балів.	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів.	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв'язання 20 тестів по 1 балу = 20 балів

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом